

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

DRŽAVNA MATURA ŠK. GOD. 2021./2022.

FIL.52.HR.R.K2.12

49245

Način ispravljanja pogrešaka na listu za čistopis:

(Matura)	državna matura	
↑	↑	↑
Precrtan pogrešan odgovor u zagradama	Točan odgovor	Skraćeni potpis

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ovaj dio ispita sastoji se od zadatka eseja. Esaj napišite slijedeći priloženu uputu i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esaj obvezno napišite na list za čistopis u ovoj ispitnoj knjižici.

Pišite čitko. Esaj će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan. Ako pogriješite u pisanju eseja, na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način ispravljanja pogrešaka.

Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedeni tekst. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Samoljublje i samilost u odgoju djeteta**

Izvor naših strasti, početak i prauzrok svih ostalih strasti, jedina strast, koja se rađa s čovjekom i koja ga nikada ne ostavlja dokle god je živ, jest samoljublje, ta primitivna, urođena strast koja prethodi svakoj drugoj, i od koje su, u izvjesnom smislu, sve druge strasti samo modifikacije. (...) Samoljublje je uvijek dobro i uvijek je primjereno poretku. Kako je svačija naročita dužnost njegovo samoodržanje, to svačija prva i najvažnija briga jest i mora biti da se bdije nad njim. (...) Stoga nam je za naše održanje potrebno samoljublje; moramo ljubiti sebe iznad svega; i uslijed tog osjećanja mi ljubimo sve što služi našem održanju (...) Samoljublje je prvi osjećaj svakog djeteta; drugi osjećaj, koji potiče iz prvoga, jest ljubav prema onima koji ga okružuju, jer u stanju nemoći, u kojem se ono nalazi, ono poznaje svaku pojedinu osobu jedino po pomoći i brizi koja mu se poklanja (...) Dijete je dakle, od prirode sklono privrženosti, jer opaža da svako tko mu se približi teži pomoći mu i jer se uslijed tog opažanja navikava da sa svoje strane pokazuje prijateljski osjećaj prema svojim bližnjima. (...)

Samilost, prvi osjećaj koji se odnosi na druge a pokreće ljudsko srce prema redu prirode. Da bi dijete postalo osjetljivo i samilosno, mora znati da postoje njemu slična bića koja trpe što je ono samo trpjelo i koja osjećaju bolove što ih je ono samo sjećalo. (...)

Da bismo potakli i podržavali to suosjećanje koje se budi [u djeteta koje odgajamo], da bismo ga vodili ili mi slijedili u pravcu što mu ga je priroda dala, što nam je drugo činiti nego da budimo u čovjeku dobrotu, čovječnost, suosjećanje, dobročinstvo, ukratko sva privlačna i nježna osjećanja koja se ljudima od prirode dopadaju, a da sprečavamo pojavljivanje zavisti, lakomosti, mržnje kao i svih odvratnih, svirepih strasti koje ne samo što, takoreći, oduzimaju osjećanju svaku vrijednost, te onome koji je njima prožet stvaraju samo patnju? (...)

Držim da mogu sva svoja dosadašnja promatranja zbiti u dva ili tri jasna određena lako shvatljiva načela.

PRVO NAČELO: nije osobina čovječjega srca da se stavi na mjesto onih koji su sretniji od nas, nego se stavlja jedino na mjesto onih koji su za veće žaljenje negoli mi. (...)

DRUGO NAČELO: samo one nedaće drugih bude naše sažaljenje, od kojih ni sami nismo slobodni.

TREĆE NAČELO: sažaljenje koje osjećamo prema patnjama drugih ne mjerimo prema veličinama tih patnji nego prema osjećaju što ga pripisujemo onima koji ih podnose.

(...) On [odgajnik] uzima saučešće u patnjama svojih bližnjih, ali je to saučešće dobrovoljno i slatko. On ima dvostruko uživanje: s ugodnim osjećajem da suosjeća s patnjama drugih spaja istovremeno radost što je slobodan od tih patnji. (...) Da bismo mogli sažalijevati tuđu patnju, svakako je moramo poznavati, ali je ne moramo osjećati. Ako smo patili, ili ako se samo bojimo da ćemo morati patiti sažalijevamo one koji pate; ali dok sami patimo, sažalijevamo samo sebe. (...)

Jean Jacques Rousseau, *Emil ili o odgoju*

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „samoodržanje”, „samoljublje”, „patnje drugih”, „samilost”, „red prirode” i „odgojna načela”.

1. Objasnite zašto je samoljublje prema Rousseauu prirodna i izvorna djetetova strast nužna za čovjekovo samoodržanje.
2. Objasnite koji su prema autoru teksta izvori ljudske samilosti koje dijete iskazuje prema drugima.
3. Objasnite zašto prema Rousseauu slijeđenjem triju načela za odgojno poticanje i podržavanje suosjećanja zapravo slijedimo red prirode.
4. Objasnite dvostruku prirodu sažaljenja nad tuđom patnjom na koju autor upućuje u tekstu.
5. Objasnite slažete li se s Rousseauovim stavom da samilost proizlazi iz samoljublja.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. nedaća ili patnja koje izazivaju ljudsko suosjećanje ili samilost
2. povijesnih osoba koje su svojim djelovanjem iskazale suosjećanje s drugima.

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica